

ЛІТЕРАТУРА

1. Коджаспирова Г. М. Технические средства обучения и методика их использования : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений / Г. М. Коджаспирова, К. В. Петров. – М. : Академия, 2002. – 255 с.
2. Козлакова Г.О. Інформаційні технології: Інтелектуалізація навчання у вищій школі / Г. О. Козлакова // Вища освіта України. – 2002. – № 1. – С.48–52.
3. Марев И. В. Методологические основы дидактики / И. В. Марев. – М. : Педагогика, 1987. – 224 с.
4. Ситаров В. А. Дидактика : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб.заведений / В. А.Ситаров / под. ред. В. А. Слостенина. – 2-е изд., стереотип. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. – 368 с.
5. Слостенин В. А. Педагогика : учеб. пособ. [для студ. высш. пед. учеб. заведений] / В. А. Слостенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 576 с.
6. Щуркова Н. Е. Педагогическая технология : учеб. пособ. / Н. Е. Щуркова. – М. : Педагогическое общество России, 2002. – 224 с.

REFERENCES

1. Kodzhaspyrova H. M. Tekhnicheskiye sredstva obucheniya y metodyka ykh yspolzovaniya : ucheb posobyе dlia stud. vissh. ped. ucheb zavedeniya / H. M. Kodzhaspyrova, K. V. Petrov. – M. : Akademyia, 2002. – 255 p.
2. Kozlakova H. O. Informatsiini tekhnolohii: Intelektualizatsiia navchannia u vyshchii shkoli / H. O. Kozlakova // Vyshcha osvita Ukrainy. – 2002. – № 1. – P.48–52.
3. Marev Y. V. Metodolohicheskiye osnovy dydaktyky / Y. V. Marev. – M. : Pedahohyka, 1987. – 224 p.
4. Sytarov V. A. Dydaktyka : ucheb. posobyе dlia stud. vissh. ped. ucheb.zavedeniya / pod. red. V. A. Slastenyna. – 2-e izd., stereotyp. – M. : Yzdatelskyi tsentr «Akademyia», 2004. – 368 p.
5. Slastenyn V. A. Pedahohyka: ucheb. posob. [dlia stud. vissh. ped. ucheb. zavedeniya] / V. A. Slastenyn, Y. F. Ysaev, E. N. Shyianov. – M. : Yzdatelskyi tsentr «Akademyia», 2002. – 576 p.
6. Shchurkova N. E. Pedahohycheskaia tekhnolohyia : uchebnoe posobyе / N. E. Shchurkova. – M. : Pedahohycheskoe obshchestvo Rossyy, 2002. – 224 p.

УДК 159.947.5:331.54-057.84

МОТИВИ ВИБОРУ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ ВИПУСКНИКАМИ ШКІЛ

Калюжна Є.М. к.психол.н., Бакаленко А.В., магістр

Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна

epsi@meta.ua

Стаття присвячена аналізу мотивів вибору майбутньої професії учнями старших класів. Продемонстровано, що найважливішою передумовою успішного професійного самовизначення старшокласників є сформованість у них професійно важливих якостей – окремих психічних, психологічних і фізичних властивостей, які відповідають вимогам певної професії та сприяють успішному оволодінню нею. Емпіричним шляхом встановлено, що більшість випускників шкіл налаштовані на творчу роботу, вони обирають майбутню професію самі, спираючись переважно на власну думку. На підставі проведеного

теоретико-емпіричного дослідження сформульовано висновок про те, що саме професійні мотиви зумовлюють стійкість і продуктивність професійної діяльності особистості та визначають її ефективність.

Ключові слова: особистість, мотивація, професія, вибір професії, професійне самовизначення, профорієнтація, самоактуалізація.

МОТИВЫ ВЫБОРА БУДУЩЕЙ ПРОФЕССИИ ВЫПУСКНИКАМИ ШКОЛ

Калюжная Е.Н., Бакаленко А.В.

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина

epsi@meta.ua

Статья посвящена анализу мотивов выбора будущей профессии учащимися старших классов. Продемонстрировано, что важнейшей предпосылкой успешного профессионального самоопределения старшеклассников является сформированность у них профессионально важных качеств – отдельных психических, психологических и физических свойств, которые соответствуют требованиям определенной профессии и способствуют успешному овладению ею. Эмпирическим путем установлено, что большинство выпускников школ настроены на творческую работу, они выбирают будущую профессию сами, опираясь преимущественно на собственное мнение. На основании проведенного теоретико-эмпирического исследования сформулирован вывод о том, что именно профессиональные мотивы обуславливают устойчивость и продуктивность профессиональной деятельности личности и определяют ее эффективность.

Ключевые слова: личность, мотивация, профессия, выбор профессии, профессиональное самоопределение, профориентация, самоактуализация.

MOTIVES OF FUTURE PROFESSION CHOICE OF SCHOOLS LEAVERS

Kaluzhnaya E.N., Bakalenko A.V.

Zaporizhzhya National University, Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine

epsi@meta.ua

The article is devoted to analyze the psychological motives of choice of profession by the pupils of the eleventh classes. It was demonstrated that the problem of formation of motives of professional activity is one of the central problems in the theory of vocational education. It is noted that for the majority of high school graduates, the situation of professional self-determination is stress as they face challenges both subjective and objective in nature. It was proved that an important prerequisite for successful professional self-determination of senior pupils are the formation of professionally important qualities of the personality – mental, psychological and physical characteristics that meet the requirements of a certain profession and contribute to the successful mastering it. Empirically found that students in the first place are individually significant inner motives; urban residents are more focused on the motives and creative implementation, while the rural population is dominated by the motives of a business nature. It was found that most school leavers are set to the creative work, they choose a future profession themselves, relying mainly on their own opinion. On the basis of the conducted theoretical and empirical research concludes that professional motives determine the sustainability and productivity of professional activity of the individual.

Key words: personality, motivation, occupation, choice of profession, professional self-determination, professional orientation, self-actualization.

Постановка проблеми. Проблема професійного самовизначення, професійної орієнтації та інтересів молоді є досить актуальною на сучасному етапі розвитку суспільства. Перед кожною людиною рано чи пізно постає дилема, пов'язана з вибором професії. Така дилема зазвичай виникає у молодих людей, що закінчують навчання у загальноосвітніх закладах і готуються до майбутнього самостійного життя.

Для більшості випускників школи ситуація професійного самовизначення є стресогенною. Вони стикаються з труднощами як суб'єктивного, так і об'єктивного характеру. Професійний вибір – це перша ланка серед інших послідовних життєвих виборів, пов'язаних із роботою, створенням сім'ї, соціальним просуванням, матеріальним достатком і духовним розвитком. З нього починається самостійний життєвий шлях людини. Проблема полягає в тому, що вибір майбутнього шляху постає перед людиною в тому віці, коли вона, можливо, до кінця не усвідомлює всіх наслідків прийнятих у юності рішень.

У професійній діяльності зміни особистості відбуваються особливо інтенсивно, оскільки вона концентрує на собі основну активність суб'єкта. Професійне самовизначення – це не

тільки вибір конкретної професії, а й часто вибір усього життя. Є. Клімов вважає, що професійне самовизначення повинно розглядатися не в егоїстичному сенсі, а у пристосуванні до суспільства, до цивілізації, до культури [2]. Отже, досить часто людина обирає не тільки певну професію, а щось значно більше, тобто те, що дає ця професія для більш повного відчуття її власного життя.

Переважно плани на майбутнє більшість випускників пов'язують зі вступом до вищого навчального закладу. Зауважимо, що навчання у виші також не вирішує проблеми професійного вибору: три чверті випускників вишів працевлаштовуються найчастіше у відмінній від своєї спеціальності сфері, і досить часто не самостійно, а за допомогою родичів, друзів тощо.

Проблема становлення мотивів професійної діяльності є однією з центральних у теорії професійної освіти. Визначається це тим, що саме ці мотиви зумовлюють стійкість і продуктивність професійної діяльності людини. Досягненню професійної майстерності сприяє мотиваційний компонент, який забезпечує перетворення знань, умінь і навичок у засоби особистісного та професійного зростання.

Слід зазначити, що в останні роки у вітчизняній науці помітне стрімке зростання кількості досліджень, які спрямовані на вивчення зарубіжного досвіду організації профорієнтаційної роботи в закладах середньої освіти країн близького та далекого зарубіжжя. Заслужують на увагу праці Н. Абашкіної (розвиток професійної освіти в Німеччині), Н. Козака (професійна підготовка майбутніх учителів у ФРН), А. Турчин (підготовка вчителів для закладів професійної освіти в Німеччині), Н. Балацької (професійна орієнтація учнів у сучасних середніх школах Англії), О. Локшина (реформування системи освіти і професійного навчання в Англії), А. Сбруєва (проблеми глобалізації і освітні англійські реформи), Л. Пуховської (професійна підготовка вчителів) тощо.

Актуальність нашого дослідження зумовлена необхідністю аналізу професійного самовизначення учнівської молоді за відсутності системних механізмів оптимального впливу на цей процес. Динамічні зміни, що відбуваються у всіх сферах життєдіяльності сучасного суспільства, сформуvalи практику, що дозволяє людині неодноразово здійснювати освітні та соціально-професійні вибори протягом своєї активної життєдіяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Перед людиною постійно постають проблеми, що вимагають від неї визначення свого відношення до професії, іноді аналізу і рефлексії власних професійних досягнень, ухвалення рішень про вибір професії або її заміну. Весь цей комплекс проблем в професіознавстві пояснюють поняттям «професійне самовизначення».

Проблема професійного самовизначення школярів є центром уваги багатьох дослідників, серед яких: Л. Божович, М. Гінзбург, Є. Головаха, Є. Клімов, Г. Корсун, О. Леонт'єв, О. Мельник, А. Мудрик, М. Пряжніков, В. Сидоренко, Б. Федоришин, Д. Фельдштейн, С. Чистякова, П. Щедровицький та інші вчені.

Аналіз наукових досліджень із зазначеної тематики свідчить про розмежування понять «вибір старшокласниками майбутньої професії» і «професійне самовизначення старшокласників». На думку І. Дубровіної та В. Моляко, професійне самовизначення школярів – це не тільки вибір майбутньої професії, але і його реалізація. Зазначені дослідники включають до складу професійного самовизначення, крім професійної підготовки, також і адаптацію людини на конкретному робочому місці [4]. Тим самим, є підстави стверджувати, що поняття вибору старшокласниками майбутньої професії і професійне самовизначення старшокласників не тотожні.

У працях Т. Йовайши вибір професії учнями розглядається як процес їх активного професійного самовизначення. За такої позиції вибір професії є необхідною складовою особистісного професійного самовизначення школярів. На думку Н. Побірченко, прийняття рішення у процесі вибору професії розглядається як сукупність вольових дій та процес, який має певні етапи свого розвитку: спочатку учні вчать формулювати проблему і визначати

критерії успішного її подолання, а вже потім – організувати виконання рішень, аналізувати, контролювати. У свою чергу, Є. Клімов стверджує, що професійне самовизначення слід розуміти як частковий випадок включення людини в групу. Таке включення, на думку дослідника, супроводжується прийняттям і засвоєнням особистістю мети, цінностей, норм і стилю життя, способів поведінки і дій [2]. Згідно з М. Пряжниковим, сутність професійного самовизначення полягає в самостійному та свідомому знаходженні смислів виконуваної роботи і всієї життєдіяльності в конкретній культурно-історичній (соціально-економічній) ситуації [6].

Як наголошують учені, основною передумовою вдалого професійного самовизначення є активність людини, її суб'єктне відношення до виконуваної нею діяльності та вибору бажаної діяльності (Є. Клімов, Т. Кудрявцев, А. Осницький та ін.). Вважається, що сформованим суб'єктом професійного самовизначення, який послідовно вирішує завдання цього самовизначення, людина стає, лише зробивши професійний вибір [4].

На підставі здійсненого аналізу, можна констатувати, що на сьогодні інтерес до питання професійного самовизначення особистості не є вичерпаним, потребуючи тим самим подальшого ґрунтовного вивчення.

Метою статті є теоретико-емпіричне вивчення мотивів вибору професії випускниками шкіл.

Виклад основного матеріалу дослідження. У психологічній літературі немає єдиного погляду на те, як формується вибір професії і які фактори впливають на цей процес. Існує кілька точок зору, на захист кожної свідчать важливі аргументи. Така неоднозначність при розкритті сутності професійного самовизначення пояснюється складністю самого процесу і його двозначністю.

Ряд дослідників дотримуються поширеної точки зору на вибір професії як на вибір діяльності. У цьому випадку фокусом уваги виступають, з одного боку, характеристики людини як суб'єкта діяльності, а з іншого – предмет і зміст діяльності. Професійне самовизначення – процес розвитку суб'єкта праці, а отже, вибір професії зроблений правильно, якщо психофізіологічні дані особистості відповідають вимогам трудової діяльності [6].

У контексті розуміння вибору професії, як вибору діяльності, поширена також точка зору, що основною детермінантою правильного вибору є професійний інтерес чи професійна спрямованість (С. Рескіна). Цей підхід виправляє помилку попередньої концепції, оскільки підтверджує вирішальне значення особистісної активності людини при виборі професії.

Загалом процес самовизначення має на меті підтвердження особистої позиції у проблемній ситуації, а професійне самовизначення передбачає вироблення власної позиції в ситуаціях, які характеризуються більшим ступенем невизначеності. Задля того, щоб визначитися та зорієнтуватися в проблемній ситуації, особистість повинна співвіднести свої потреби, позиції, інтереси, мрії з власними можливостями. За визначенням дослідників, ситуація вибору професії характеризується двозначністю: світ професій, що мають широкий спектр характеристик, і суб'єкт вибору, особистість з усіма її особливостями [5].

До основних суб'єктивних факторів вибору професії належать: здібності (як психологічні механізми, необхідні для успіху в певному виді діяльності), темперамент, характер, інтереси (пізнавальний, професійний, інтерес до професії, схильності). Група об'єктивних факторів включає: рівень підготовки, стан здоров'я, інформованість у світі професій. Виділяють також соціальні фактори: соціальне оточення, домашні умови, освітній рівень і соціально-економічний статус батьків тощо.

Одним із найбільш продуктивних є підхід до вибору професії як до однієї з найважливіших подій у цілісному життєвому визначенні людини (Є. Головаха, Л. Кузнецова). Вибір професії пов'язаний з минулим досвідом людини, і процес професійного самовизначення простягається далеко в майбутнє, беручи участь у формуванні загального Я-образу, визначаючи в кінцевому рахунку всю спрямованість життя. Зауважимо, що такий підхід

потребує врахування широкого кола факторів, які впливають на вибір професії, крім того, він дозволяє зробити акцент на часовому аспекті – на минулому досвіді особистості і на її уявленнях про майбутнє [1].

За твердженням Є. Клімова, самовизначення є важливим проявом психічного розвитку, активним пошуком можливостей розвитку, формуванням себе як повноцінного учасника співтовариства виробників чогось корисного, співтовариства професіоналів. Згідно з міркуваннями вченого, професійне самовизначення не зводиться до одномоментного акту вибору професії і не закінчується завершенням професійної підготовки за обраною спеціальністю, а продовжується протягом усього професійного життя [2].

М. Пряжніков розрізняє поняття особистісного і життєвого самовизначення та пропонує класифікацію типів самовизначення особистості залежно від реалізованого в кожному з них ступеня свободи: професійне, життєве, особистісне. За словами автора, життєве самовизначення – це «вибір певного стилю життя і реалізація його в багатьох соціальних ролях». Особистісне самовизначення характеризується ним як найвищий рівень життєвого самовизначення, що мінімально обмежений зовнішніми факторами [6].

Як наголошують учені, підготовка особистості до свідомого професійного самовизначення здійснюється шляхом формування у неї особистісної профорієнтаційної позиції, що визначається відповідною спрямованістю і розвитком когнітивної, споживчо-мотиваційної та емоційно-вольової сфер особистості. На переконання І. Кона, головна суть самовизначення молодій людині полягає в «чіткому орієнтуванні і визначенні свого місця у світі дорослих», а також у «виборі соціально і особистісно значущих цілей, досягнення яких забезпечується самореалізацією суб'єкта». Поняття «самовизначення» І. Кон пов'язує з процесами «пошуків себе», «відкриття Я», соціального і морального дозрівання, які мають світоглядний сенс і «виразно соціальний зміст» [3].

На думку М. Гінзбурга (1988), необхідність самовизначення, як особистісного, так і професійного, певною мірою детермінована вимогами суспільства, але, водночас, ця потреба визначена внутрішньою логікою психічного розвитку особистості і пов'язана з потребою в самореалізації, що загострюється у юнацтві. Саме тому самовизначення включене в систему уявлень особистості щодо її перспективи в часі і тісно пов'язане з її життєвими планами.

Отже, узагальнення наукової літератури з проблеми аналізу професійного становлення особистості, дозволяє виділити основні моменти цього процесу:

- професійне самовизначення – це вибіркове відношення індивіда до світу професій загалом і до конкретно обраної професії зокрема;
- ядром професійного самовизначення є усвідомлений вибір професії з урахуванням своїх особливостей і можливостей, вимог професійної діяльності і соціально-економічних умов;
- професійне самовизначення здійснюється протягом усього професійного життя: людина постійно рефлексує, переосмислює своє професійне буття і самостверджується у своїй професії;
- актуалізація професійного самовизначення особистості ініціюється різними подіями, такими, як: закінчення школи, професійного навчального закладу, зміна місця проживання та іншими чинниками;
- професійне самовизначення є важливою характеристикою соціально-психологічної зрілості особистості, її потреби в самореалізації та самоактуалізації.

З метою вивчення мотивів вибору професії учнями одинадцятих класів, було проведене емпіричне дослідження, у якому взяли участь 150 учнів міста Запоріжжя та Запорізької області.

Для вирішення діагностичних завдань були застосовані такі методики: «Мотиви вибору професії» (автор Р. Овчарова); «Мотиви вибору професії» (модифікація С. Гриншпун); анкета «Особистісне портфоліо старшокласника».

За результатами методики Р. Овчарової, з'ясовано, що і в міських, і в сільських школярів на першому місці знаходяться внутрішні індивідуально значущі мотиви; на другому – внутрішні соціально значущі мотиви; на третьому – зовнішні позитивні мотиви; на четвертому – зовнішні негативні мотиви (див. рис. 1).

До внутрішніх мотивів вибору професії відносяться: її суспільна і особиста значущість; задоволення, яке приносить робота завдяки її творчому характеру; можливість спілкування, керівництва іншими людьми. До зовнішніх позитивних мотивів належать: матеріальне стимулювання, можливість просування по службі, схвалення колективу, престиж, тобто стимули, заради яких людина вважає за потрібне докласти свої зусилля; до зовнішніх негативних мотивів – вибір професії під впливом тиску, покарань, критики, осуду та інших санкцій негативного характеру.

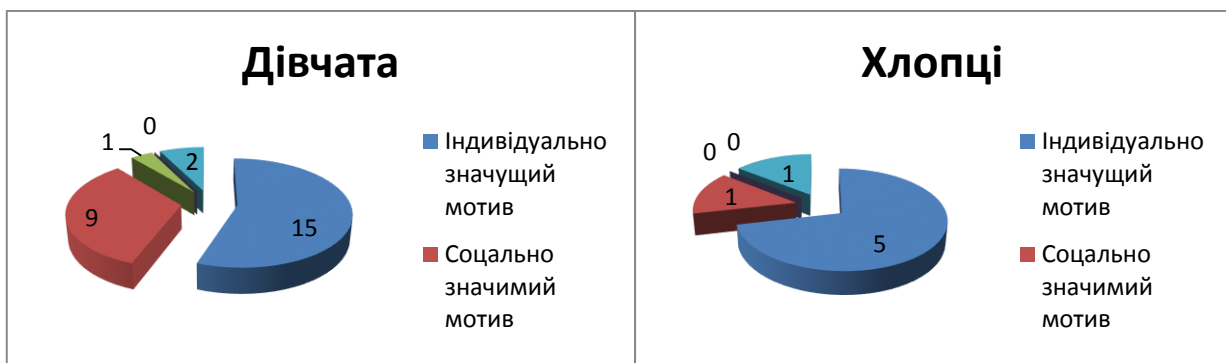

Рис. 1. Результати методики «Мотиви вибору професії» (Р. Овчарова)

Аналіз даних, отриманих за методикою С. Гриншпун, показав, що міські мешканці більше орієнтовані на мотиви творчої реалізації, тоді як у сільських жителів переважають мотиви ділового характеру. Порівняння результатів за гендерною ознакою свідчить, що у хлопців із сільської місцевості домінують мотиви ділового характеру, а у дівчат – мотиви творчої реалізації; в учнів з міста превалюють мотиви творчої реалізації – як у дівчат, так і у хлопців (див. рис. 2).

Рис. 2. Результати методики «Мотиви вибору професії» (С. Гриншпун)

Результати анкетування «Особистісне портфоліо старшокласника» підтвердили, що в учнів міської та сільської місцевості переважають прагнення до творчої роботи, інтерес до нових технологій, набуття необхідних навичок і умінь, яких вимагає обрана професія. На другому місці увагу учнів привертає матеріальне благополуччя, прибуткова робота (див. рис. 3).

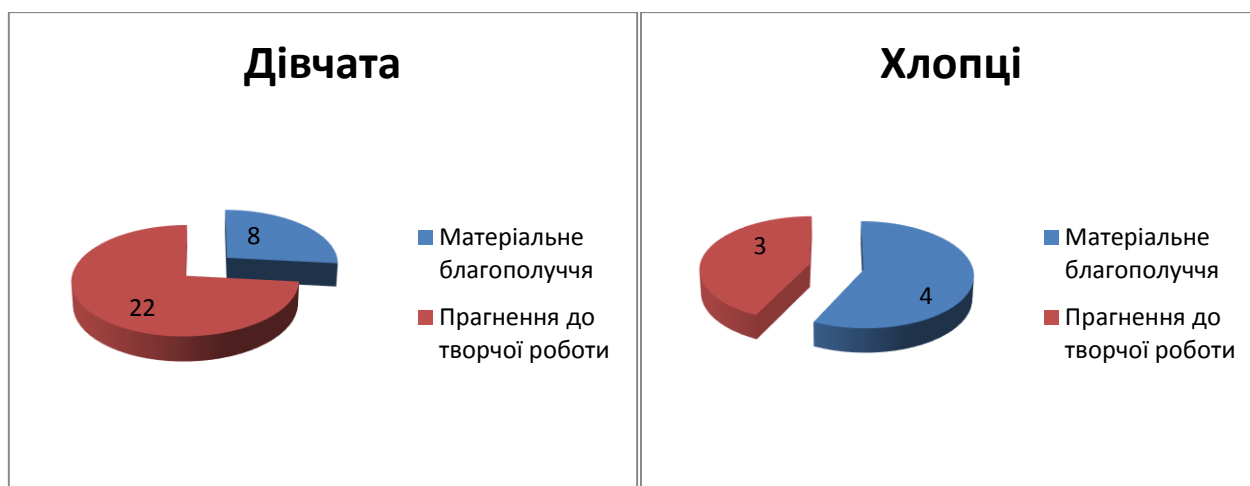

Рис. 3. Результати анкетування «Особистісне портфоліо старшокласника»

Узагальнюючи отримані емпіричні результати, зазначимо, що у школярів превалюють внутрішні індивідуально значимі мотиви; міські мешканці більше орієнтовані на мотиви творчої реалізації, тоді в учнів сільської місцевості домінують мотиви ділового характеру. Встановлено, що більшість випускників шкіл зорієнтовані на творчі професії, спираючись у своєму виборі переважно на власну думку.

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи здійснене теоретико-емпіричне дослідження, можемо стверджувати, що найважливішою передумовою успішного професійного самовизначення особистості є сформованість у неї професійно-важливих якостей – окремих психічних, психологічних і фізичних властивостей, які відповідають вимогам певної професії та сприяють успішному оволодінню нею. На підставі експериментального вивчення мотивів вибору майбутньої професії випускниками шкіл засвідчено, що більшість школярів, незалежно від місця проживання, налаштовані на пошук творчої роботи, обирають собі майбутню професію самостійно, прагнуть розвиватися, будувати свою кар'єру, а також заробляти гроші, хоч це й не є для них пріоритетом.

Подальший науковий пошук у контексті визначеної проблематики можна вбачати у вивченні впливу професії батьків, як мотиву для професійного самовизначення старшокласників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головаха Е.И. Жизненные перспективы и профессиональное самоопределение молодежи / Е.И.Головаха. – Киев : Наукова думка, 1988. – 144 с.
2. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения / Е.А.Климов. – Ростов на Дону : Феникс, 1996. – 512 с.
3. Кон И.С. В поисках себя / И.С.Кон. – М., 1997. – 297 с.
4. Корсун Г.О. Професійне самовизначення старшокласників, як проблема теорії та методики виховання в роботах вітчизняних та зарубіжних вчених [Електронний ресурс] / Г.О.Корсун. – Режим доступу : http://novyn.kpi.ua/2007-2-1/06_Korsun.pdf
5. Полинарева Р.А. Ценностные ориентации старшеклассников и выбор ими профессии / Р.А.Полинарева // Психология : сб. науч. трудов. – Вып. 33. – К., 1989. – С. 9-16.
6. Пряжніков М. Особиста професійна перспектива / М. Пряжніков // Психолог. – 2004. – № 16. – С. 6-8.

REFERENCES

1. Holovakha E.Y. Zhyznenne perspektyvi y professyonal'noe samoopredelenye molodezhy / E.Y.Holovakha. – Kyev: Naukova dumka, 1988. – 144 p.

2. Klymov E.A. Psykholohyya professional'noho samoopredelenyya / E.A.Klymov. – Rostov na Donu: Fenyks, 1996. – 512 p.
3. Kon Y.S. V poyskakh sebya / Y.S.Kon. – M., 1997. – 297 p.
4. Korsun H.O. Profesiynе samovyznachennya starshoklasnykiv, yak problema teorii ta metodyky vykhovannya v robotakh vitchyznyanykh ta zarubizhnykh vchenykh [Elektronnyy resurs] / H.O.Korsun. – Rezhym dostupu: http://novyn.kpi.ua/2007-2-1/06_Korsun.pdf
5. Polynareva R.A. Tsennostnie oryentatsyy starsheklassnykov y vibor ymy professyy / R.A.Polynareva // Psykholohyya: sb. nauch. trudov. – Vip. 33. – K., 1989. – P. 9-16.
6. Pryazhnikov M. Osobysta profesiyna perspektyva / M. Pryazhnikov // Psykholoh, 2004. – № 16. – P. 6-8.

УДК 372. 874

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Олійник О.В.

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці, Україна*

Olesia-Oliynuk@yandex.ua

У статті виявлено рівні сформованості готовності студентів ВНЗ спеціальності «Початкова освіта» до формування конструктивних умінь молодших школярів на основі показників рівня сформованості компонентів готовності студентів до формування конструктивних умінь молодших школярів. У висновках автор наголошує на необхідності й важливості формування всіх компонентів готовності майбутніх педагогів та в перспективі дослідження бачить розробку програми професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до формування конструктивних умінь молодших школярів.

Ключові слова: конструктивні уміння, молодший школяр, структурні компоненти готовності студентів до формування конструктивних умінь молодших школярів, рівні сформованості компонентів готовності, методи, методики.

ИССЛЕДОВАНИЕ УРОВНЯ ГОТОВНОСТИ СТУДЕНТОВ К ФОРМИРОВАНИЮ КОНСТРУКТИВНЫХ УМЕНИЙ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Олейник О.В.

*Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича,
ул. Коцюбинского, 2, г. Черновцы, Украина*

Olesia-Oliynuk@yandex.ua

В статье выявлены уровни сформированности готовности студентов вузов специальности «Начальное образование» к формированию конструктивных умений младших школьников на основе показателей уровня сформированности компонентов готовности студентов к формированию конструктивных умений младших школьников. В выводах автор подчеркивает необходимость и важность формирования всех компонентов готовности будущих педагогов и в перспективе исследования видит разработку программы профессиональной подготовки будущих учителей начальных классов к формированию конструктивных умений младших школьников.

Ключевые слова: конструктивные умения, младший школьник, структурные компоненты готовности студентов к формированию конструктивных умений младших школьников, уровень сформированности компонентов готовности, методы, методики.